

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Evy Pechové a soudců Mgr. Gabriely Bašné a Mgr. Milana Taubera ve věci

žalobkyně:

N. B.

zastoupena Mgr. Janem Dáňou, advokátem

se sídlem Václavské náměstí 837/11, Praha 1

proti

žalovanému:

Finanční arbitř

se sídlem Legerova 1581/69, Praha 1

v řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu v řízení vedeném žalovaným pod sp. zn. FA/SR/ZP/230/2017,

takto:

I. Řízení se zastavuje.

II. Žalovaný je p o v i n e n zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení v částce 12.342,- Kč do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám právního zástupce žalobkyně Mgr. Jana Dáni, advokáta.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou k Městskému soudu v Praze dne 26. 6. 2018 se žalobkyně domáhala ochrany proti nečinnosti žalovaného ve věci vedené pod sp. zn. FA/SR/ZP/230/2017. Žalobkyně žádala, aby soud uložil žalovanému povinnost vydat ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku nález o jejím návrhu na určení neplatnosti pojistné smlouvy investičního životního pojištění č. 3780366310 a vydání bezdůvodného obohacení.
2. Uvedla, že žalovaný byl povinen vydat rozhodnutí dle § 15 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění rozhodném (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“) bez zbytečného odkladu, nejdéle ve lhůtě 90 dnů od shromáždění všech podkladů nutných pro rozhodnutí. Dle žalobkyně shromáždil žalovaný podklady nejpozději dne 27. 10. 2017, kdy vyhotovil výzvu obsahující předběžné právní posouzení sporu. Žalovaný však ve stanovené lhůtě rozhodnutí nevydal, tudíž žalobkyně vyzvala žalovaného výzvou ze dne 22. 3. 2018 k odstranění nečinnosti dle § 80 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění rozhodném (dále jen „správní řád“), žalovaný však ani na základě této výzvy požadované rozhodnutí nevydal, a žalobkyně tak bezvysledně vyčerpala procesní prostředky ochrany proti nečinnosti.

3. Podáním ze dne 2. 7. 2018 vzala žalobkyně svoji žalobu v celém rozsahu zpět pro pozdější chování žalovaného, který ve věci vydal nález, a požádala o přiznání náhrady nákladů řízení.
4. Žalovaný ve vyjádření ze dne 5. 8. 2018 nesouhlasil s přiznáním náhrady nákladů řízení žalobkyni, neboť ve věci postupoval v souladu se zákonem, snažil se nalézt mezi stranami sporu smírné řešení, na němž však žalobkyně neměla od počátku zájem, tudíž musel meritorně rozhodnout. Z toho, že žalobkyně nemohla očekávat kompenzaci nákladů v řízení před žalovaným, dovozoval, že by na ni neměla mít nárok ani v případě soudního přezkumu jeho činnosti. Poukázal na šablonovitá podání ze strany právního zástupce žalobkyně; odmítání součinnosti ze strany žalobkyně; a postupování pohledávek ze smluv s institucemi. Zdůraznil, že v současné době reviduje postavení účastníků řízení, a je možné, že zjistí nedostatek své pravomoci v této věci rozhodnout, a nález ze dne 27. 6. 2018 bude zrušen. Jednání právního zástupce žalobkyně označil za rozporné s požadavkem jednat v právním styku poctivě.
5. V podání ze dne 18. 9. 2018 žalovaný poukázal na rozšíření předmětu řízení žalobkyní dne 2. 5. 2018.
6. Podle ustanovení § 37 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), může navrhovatel vzít svůj návrh zcela nebo zčásti zpět, dokud o něm soud nerozhodl.
7. V dané věci vzala žalobkyně podáním ze dne 2. 7. 2018 žalobu v celém rozsahu zpět, proto soud řízení podle ustanovení § 47 písm. a) s. ř. s. zastavil.
8. Při rozhodování o nákladech řízení vzal soud v úvahu pravidla stanovená v § 60 odst. 3 s. ř. s., dle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta. Vzal-li však navrhovatel podaný návrh zpět pro pozdější chování odpůrce, nebo bylo-li řízení zastaveno pro uspokojení navrhovatele, má navrhovatel proti odpůrci právo na náhradu nákladů řízení.
9. Pokud žalobkyně žalobou opodstatněně brojí proti nečinnosti správního orgánu, který svou nečinnost následně ukončí vydáním rozhodnutí, a žalobkyně proto svou žalobu vezme zpět, má právo na náhradu nákladů soudního řízení.
10. Podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi arbitr rozhoduje ve věci samé bez zbytečného odkladu nálezem, nejdéle však do 90 dnů od shromáždění všech podkladů nutných pro rozhodnutí; nelze-li ve zvlášť složitých případech, vzhledem k povaze věci rozhodnout ani v této lhůtě, lhůta se přiměřeně prodlouží, nejvýše o dalších 90 dnů. Arbitr účastníky řízení bezodkladně vyrozumí o prodloužení lhůty a její délce.
11. Otázku, kdy dochází ke shromáždění podkladů pro účel aplikace § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, správní soudy již podrobně vyjasnily (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2018, č. j. 9 As 36/2018-37, bod 29 až 38; a ze dne 19. 6. 2018, č. j. 4 Afs 110/2018-40, body 18 až 27). Soud zejména odkazuje na právní větu rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2018, č. j. 9 As 36/2018-37, která zní: „*Finanční arbitr je povinen ukončit řízení o návrhu (§ 15 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění účinném od 1. 2. 2016) nejpozději do 90 dnů od okamžiku shromáždění všech podkladů v takovém rozsahu, který umožní učinit právní závěr o výsledku sporu. O počátku běhu devadesátidenní lhůty je povinen účastníky řízení bezodkladně vyrozumět.*“.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

12. Zdejší soud shrnuje, že finanční arbitr je povinen ukončit řízení o návrhu nejpozději do 90 dnů od okamžiku, kdy shromáždil podklady v takovém rozsahu, který mu umožní učinit právní závěr o výsledku sporu; o počátku běhu této lhůty je finanční arbitr povinen účastníky řízení bezodkladně vyrozumět. Okamžik shromáždění všech podkladů je tedy objektivně určitelnou skutečností, kterou je možné přezkoumat nezávisle na vůli žalovaného. Ohledně otázky, jaké dokumenty zahrnuje pojem podklady v § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, soud dále doplňuje, že ve smyslu čl. 8 písm. e) směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2013/11/EU, o alternativním řešení spotřebitelských sporů, jde o úplný spis stížnosti, nikoli o vyjádření stran sporu.
13. Soud z obsahu správního spisu zjistil, že návrh žalobkyně na zahájení řízení byl žalovanému doručen dne 27. 2. 2017. Dne 13. 7. 2017 obdržel žalovaný vyjádření instituce, vůči níž směřoval návrh žalobkyně, ze dne 11. 7. 2017, včetně dokumentace k pojistné smlouvě č. 3780366310. Žalovaný na základě návrhu žalobkyně, vyjádření instituce a předložené dokumentace k případu žalobkyně vyhotovil sdělení o předběžném právním posouzení věci ze dne 27. 10. 2017. Žalovaný tedy již ke dni 13. 7. 2017 shromáždil veškeré podklady nezbytné pro rozhodnutí ve věci, neboť na základě těchto podkladů mohl věc předběžně vyhodnotit, což také učinil ve sdělení o předběžném posouzení věci ze dne 27. 10. 2017, které následně zaslal žalobkyni a instituci (srov. bod [34] rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2018, č. j. 9 As 36/2018-37).
14. Pokud žalobkyně doplnila svůj návrh podáním ze dne 12. 1. 2018, soud připouští, že se mohlo podle obsahu tohoto návrhu jednat o významnou skutečnost pro probíhající řízení, neboť doplněný návrh mohl přinést nový úhel pohledu. Na druhou stranu soud konstatuje, že žalovaný není vázán návrhem stran sporu. Ve smyslu zásady oficiality a vyšetřovací (§ 12 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi) může žalovaný aktivně postupovat ve sporu, shromažďovat důkazní materiály bez ohledu na návrhy stran a posuzovat předložený případ i nad rámec argumentace účastníků řízení. Soud opakuje, že ve smyslu čl. 8 písm. e) směrnice č. 2013/11/EU je za podklady dle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi třeba považovat důkazní materiály týkající se předmětu sporu (např. smlouvy, smluvní podmínky, záznamy z jednání stran, interní komunikace atd.), nikoli procesní vyjádření stran. Podklady ve smyslu uvedených ustanovení jsou materiály, na základě nichž finanční arbitr zjišťuje skutkový stav. Byť finanční arbitr posuzuje spor v kontextu argumentace jednotlivých stran, právní hodnocení věci je výlučně na něm. Soud si je vědom toho, že dle čl. 9 odst. 1 písm. a) směrnice č. 2013/11/EU mají strany právo vyjádřit se ke všem podkladům i argumentům protistrany, žalovaný však mohl uvedené právo realizovat již v rámci postupu dle § 36 odst. 3 správního řádu po té, co obdržel podání žalobkyně ze dne 12. 1. 2018. Dle názoru soudu žalovaný měl za daného stavu umožnit protistraně žalobkyně, aby se vyjádřila, a následně v zákonem stanovené lhůtě rozhodnout.
15. Soud tedy má za to, že lhůta pro vydání rozhodnutí počala běžet nejpozději dne 12. 1. 2018, kdy žalobkyně upřesnila svůj návrh ze dne 27. 2. 2017, neboť po daném datu již do správního spisu nepřibyly žádné další podklady ve smyslu důkazních materiálů. Z výše uvedeného je zřejmé, že žalovaný vydal nález až po lhůtě stanovené mu zákonem v § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, neboť rozhodnutí ve věci samé žalovaný vydal pod č.j. FA/SR/ZP/230/2017-6 až dne 27. 6. 2018, tedy po marném uplynutí zákonem stanovené lhůty. Jelikož žalovaný v zákonem stanovené lhůtě nerozhodl ani strany sporu neinformoval o prodloužení lhůty pro rozhodování, zůstal v řízení nečinný.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

16. Soud k obraně žalovaného konstatuje, že bez ohledu na to, zda žalovaný měl, či neměl pravomoc ve věci rozhodnout, byl povinen se s návrhem žalobkyně řádným způsobem vypořádat, tj. rozhodnout o něm. Zákonnost vydání nálezu není předmětem řízení na ochranu proti nečinnosti správního orgánu před správními soudy. Na posouzení věci tedy nemůže mít vliv skutečnost, že se žalovaný domnívá, že by nález ze dne 27. 6. 2018 mohl být zrušen z důvodu změn na straně účastníků v důsledku postoupení pohledávky. Rovněž soud pro učinění závěru o nečinnosti žalovaného nepovažuje za relevantní skutečnost, že řízení před žalovaným je bezplatné a že právní zástupce žalobkyně podává šablonovitá podání a jedná dle žalovaného nepoctivě. Tvzení, že dochází ke zneužívání řízení před finančním arbitrem, považuje soud za nepodložené, a tudíž za tvrzení, které nemůže mít jakýkoli vliv na výše uvedené zjištění a hodnocení soudu.
17. Na posouzení věci soudem nemění nic ani skutečnost, že žalovaný se pokoušel o smírné řešení. Soud nepopírá, že žalovaný má usilovat o smírné řešení sporu dle § 1 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi, nicméně si musí počínat takovým způsobem, aby dodržel lhůty stanovené pro vydání nálezu ve věci zákonem. Tvzení žalovaného o tom, že žalobkyně odmítá poskytnout součinnost, pak zůstává toliko v obecné rovině, nadto z předloženého správního spisu jakékoli odmítání součinnosti ze strany žalobkyně nevyplývá.
18. Soud dále konstatuje, že žalobkyně vyčerpala všechny prostředky, které jí procesní předpisy stanoví k ochraně proti nečinnosti správního orgánu, když podala žalovanému jako příslušnému nadřízenému správnímu orgánu (srov. § 178 odst. 1 věta druhá správního řádu, § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi) návrh na provedení opatření podle § 80 správního řádu.
19. Soud shrnuje, že žalovaný byl v době podání žaloby nečinný a žalobkyně bezvýsledně vyčerpala všechny prostředky, které jí právní řád poskytuje, když podala návrh na provedení opatření proti nečinnosti žalovanému. Žalobkyně by tedy byla se svou žalobou úspěšná, a má tak právo na náhradu nákladů řízení. Soud jí proto dle § 60 odst. 3 věta druhá s. ř. s. přiznal náhradu nákladů řízení, které jsou tvořeny náklady právního zastoupení za tři úkony právní služby (převzetí právního zastoupení, podání žaloby a zpětvzetí žaloby ze dne 2. 7. 2018), přičemž sazba odměny za jeden úkon právní služby činí dle advokátního tarifu – vyhlášky č. 177/1996 Sb. částku 3.100,- Kč (§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) cit. vyhlášky v rozhodném znění), tj. 3 x 3.100,- Kč, tři paušální částky ve výši 300,- Kč (§ 13 odst. 3 cit. vyhlášky v rozhodném znění), tj. 3 x 300,- Kč a DPH ve výši 2.142,- Kč. Celková výše nákladů, které žalobkyni v tomto řízení vznikly, činí 12.342,- Kč. Soud proto uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení v této výši ve stanovené lhůtě k rukám právního zástupce žalobkyně Mgr. Jana Dáni, advokáta. Pro úplnost soud konstatuje, že s ohledem na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2017, č.j. 9 Azs 21/2017 neshledal v dané věci důvody hodné zvláštního zřetele pro snížení náhrady nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 23. října 2018

JUDr. Eva Pechová v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.